

การแปรคำศัพท์ภาษาไทหย่าที่ใช้พูดที่ตำบลโมซา (Mosha) อำเภอซินผิง (Xinping)

มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

**The Lexical Variation of Tai Ya Language Spoken in Mosha in Xinping
District of Yunnan Province in People's Republic of China**

Chunyan Yang, ขนิษฐา ใจมโน,

บุญเหลือ ใจมโน และ ธนพร หมุกคำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Chunyan Yang, Kanita Chaimano

Boonlue Chaimano and Thanaporn Mookham

Lampang Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 1302456045@qq.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมด้านอายุและถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูดภาษาไทหย่าที่ตำบลโมซา (Mosha) อำเภอซินผิง (Xinping) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีผลต่อการแปรคำศัพท์ภาษาไทหย่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บอกภาษาหมู่บ้านด้าหมันหลง (Damanlong) และหมู่บ้านหนานฮาว (Nanhao) แบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 3 กลุ่มอายุ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มที่ 2 อายุ 30-40 ปี และกลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปี กลุ่มละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บัตรคำจำนวน 100 หน่วยย่อย รูปภาพ และเครื่องบันทึกเสียง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ และใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา โดยมีตารางและแผนภูมิประกอบเพื่อให้เห็นการเปรียบเทียบที่ชัดเจน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลและภูมิหลังของผู้บอกภาษา ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ การศึกษา อาชีพ และความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาจีนกลาง (Mandarin) แตกต่างกัน ส่งผลต่อการแปรคำศัพท์ภาษาไทหย่า ผลการวิจัยนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของภาษาประจำชาติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษากลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ยิ่งไปกว่านั้น ภาษาไทหย่าที่ใช้พูดทั้งสองหมู่บ้านมีแนวโน้มที่จะถดถอยในระยะเวลาอันใกล้จากการที่ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงการแปรคำศัพท์ภาษาไทหย่าที่พบในกลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปี เป็นจำนวนมาก โดยการใช้คำศัพท์ภาษาไทหย่าที่ใช้พูดที่หมู่บ้านด้าหมันหลง ปรากฏการแปรคำศัพท์มากกว่าภาษาไทหย่าที่ใช้พูดที่หมู่บ้านหนานฮาว ด้วยหมู่บ้านด้าหมันหลงเป็นชุมชนเมือง เป็นเมืองเศรษฐกิจ และมีโอกาสในการสัมผัสกับภาษาจีนมาตรฐานมากกว่าหมู่บ้านหนานฮาวที่อยู่

* วันที่รับบทความ : 18 สิงหาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 17 พฤศจิกายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 20 พฤศจิกายน 2566

Received: August 18 2023; Revised: November 17 2023; Accepted: November 20 2023

ห่างไกลออกไป สำหรับรูปแบบคำศัพท์ภาษาไทยในงานวิจัยนี้ พบการแปรทั้งในระดับเสียง ระดับโครงสร้าง พยางค์ และระดับคำ

คำสำคัญ: การแปรคำศัพท์; การสัมผัสภาษา; ภาษาไตหย่า

Abstracts

The objective of this research was to study the social factors of age and habitat of Tai Ya speakers at Mosha Subdistrict, Xinning District, Yunnan Province, People's Republic of China. It has an effect on the vocabulary variation of kidney divorce language. It has an effect on the lexical variation of of Tai Ya language. The sample group used in the study were speakers of Damanlong and Nanhao villages, the speakers were divided into three groups by age level: The first group was over 60 years old, the second group was 30-40 years old, and the third group was 10-20 years old, each group consists of 5 people, totaling 30 people. The research tools included 100 semantic cards, pictures, and a sound recorder. Analyze data using descriptive statistics, including percentages, and content analysis and present descriptive data, with accompanying tables and charts to provide clear comparisons.

It was found that the speaker's personal factors and background includes personal factors of age, education level, occupation, and knowledge and ability to use Mandarin are different. Affects the lexical variation of Tai Ya language. The results of this research reflect the impact of ethnic languages on the changes in ethnic languages in the People's Republic of China. Besides that, the Tai Ya language spoken in both villages is likely to deteriorate in the near term, as research shows that the lexical variation of Tai Ya language found in the third group aged 10-20 years is very high. By using the Tai Ya language vocabulary spoken in Damanlong Village. There appears to be more lexical variation than the Tai Ya language spoken in Nanhao Village. Damanlong Village is an urban community and an economic city, with more opportunities to experience standard Chinese than the distant Nanhao Village. For the lexical variation of the Tai Ya language in this study, it was found that variation in tone, syllable structure and word level.

Keywords: Lexical Variation; Language Contact; Tai Ya Language

บทนำ

ภาษาเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญของมนุษย์ที่ใช้ในการสื่อสาร トラบใดที่ภาษายังคงถูกใช้สื่อสารในชุมชน สังคม ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลง แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นจะเปลี่ยนแปลงมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับหลากหลายปัจจัย อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2556 : 51) กล่าวถึงการสัมผัสภาษาจะเกิดขึ้นในตัวผู้รู้หลายภาษาเท่านั้น และการสัมผัสภาษานี้เอง จะก่อให้เกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางภาษาหลายประการ ได้แก่ การปนภาษา (language mixing) การสลับภาษา (language switching) การยืมภาษา (linguistic borrowing) การแทรกแซงภาษา (linguistic interference) ปัจจัยทางสังคมของผู้ใช้ภาษา หรืออิทธิพลจากภาษาอื่น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือสูญเสียลักษณะสำคัญของภาษาไปได้ เช่น การสูญเสียในระดับ

เสียง การสูญเสียในระดับความหมาย และการสูญเสียในระดับไวยากรณ์

ภาษาไทหย่าหนึ่งในภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมด 22 กลุ่มในมณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนกำลังเผชิญกับวิกฤตการณ์การเปลี่ยนแปลงทางภาษาและมีแนวโน้มที่ภาษาจะถดถอยในทศวรรษนี้ ศรีสักร วัลลิโภดม (2557) แสดงหลักฐานในหัวข้อ “นโยบายของรัฐและความหลากหลายของชาติพันธุ์” สรุปใจความสำคัญได้ว่า การรวมศูนย์แบบชาตินิยม การใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกัน การไหลบ่าของคนจากต่างถิ่น และสถานการณ์ของเศรษฐกิจล้วนส่งผลต่อความหลากหลายทางชาติพันธุ์ นอกจากนั้นแล้ว สุวิไล เปรมศรีรัตน์ (2562) ได้ต่อยอดถึงยุคโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของภาษา ความเข้มข้นของการใช้ภาษาลดลง การใช้ภาษาถิ่นเริ่มถดถอย ล้วนเกี่ยวโยงกับนโยบายของรัฐที่ส่งเสริมภาษาประจำชาติ ส่งผลให้เกิดระบบการศึกษาที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้ภาษาท้องถิ่น กล่าวคือ ไม่มีพื้นที่ให้ภาษาท้องถิ่น หรือการที่เยาวชนไม่สนใจภาษาท้องถิ่นของตนเอง ยิ่งไปกว่านั้น ข้อมูลจาก UNESCO Atlas (2021) กล่าวว่า นักภาษาศาสตร์มีการเกรงกันว่า 60-90 เปอร์เซ็นต์ของภาษาในโลกจะสูญสิ้นไปในศตวรรษนี้ คงไว้แต่ภาษาใหญ่ๆ เช่น ภาษาราชการ และภาษาที่อยู่ในระบบสื่อมวลชน

ปัจจุบันชาวไทหย่าเป็นผู้รู้สองภาษา โดยมีภาษาไทหย่าเป็นภาษาแม่ และภาษาจีนกลางเป็นภาษาที่สอง ปัจจัยทางสังคมด้านอายุ การศึกษา ถิ่นที่อยู่อาศัย และความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาประจำชาติ ล้วนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทหย่าทั้งสิ้น เป็นที่สังเกตว่าคำศัพท์ที่อยู่ในวิถีประจำวันอย่างเช่น คำว่า “ปู่” หรือคำว่า “กระเป๋านั่งสือ” มีการแปรอย่างน่าสนใจกล่าวคือ คำว่า ‘ปู่’ [ʔa³³pu⁴⁴] ปัจจุบันพบว่ามีผู้พูดภาษาไทหย่าจำนวนหนึ่งใช้คำว่า [pu⁴⁴] และคำว่า ‘กระเป๋านั่งสือ’ [thun⁵⁵tse¹¹] ใช้ว่า [thun⁵⁵] แทนคำดั้งเดิมในภาษา เป็นต้น จากแนวคิดของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2556:50-51) ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้ทฤษฎีการแปร (Variation theory) ที่อธิบายว่าทุกภาษามีการแปร กล่าวคือ ภาษาก่อนที่ต่างกันอาจใช้สลับกันได้ โดยไม่ทำให้ความหมายหลักเปลี่ยนไป ทฤษฎีการแปรเป็นหลักสำคัญของการศึกษาภาษาศาสตร์สังคม ซึ่งถือว่าไม่มีการแปรใดเป็นการแปรอิสระ เพราะการแปรทุกกรณีสามารถอธิบายได้ด้วยเงื่อนไขปัจจัยทางสังคม เช่น เพศ อายุ การศึกษา ถิ่นที่อยู่ สถานการณ์ ปรากฏี กุลละวณิช (2560:15) กล่าวถึงสิ่งสำคัญของการแปรต้องทำให้รูปเดิมของภาษานั้นมีความหมายหรือความสำคัญเปลี่ยนแปรไป โดยมีลักษณะของการแปรในภาษาได้ 3 ลักษณะ คือ การแปรในการออกเสียง การแปรของคำศัพท์ และการแปรในรูปวลีหรือประโยค

ชาวไทหย่าหรือไตเอวลาที่อาศัยอยู่ในมณฑลยูนนาน มี 4.2 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.8 ของประชากรทั้งหมดในอำเภอซินผิง (Xinping) สาธารณรัฐประชาชนจีน นิยมตั้งบ้านเรือนกระจายตลอดริมฝั่งแม่น้ำแดง และอาศัยหนาแน่นที่สุดที่ตำบลโม้ซา จำนวนประมาณ 50,000 คน (กองสถิติประชากรและสังคมศาสตร์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2020) โดยทั่วไปชาวไทหย่านิยมตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณพื้นที่ราบระหว่าง

หุบเขาและริมแม่น้ำ ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับภาษาหยาไม่มากนัก งานที่ศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวไตหยา ได้แก่ งานของ Dawkins & Kirkland (2008 : 1) ศึกษาการสำรวจภาษาศาสตร์สังคมของชาวไตหยาในประเทศไทย กล่าวถึง ภาษาไตหยาว่าเป็นภาษาหนึ่งในภาษาตระกูลไท สาขากลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ และไม่มีภาษาเขียนเป็นของตนเอง ผู้พูดภาษาไตหยาจะตั้งบ้านเรือนอาศัยใกล้แม่น้ำแดงในอำเภอซินผิง (Xinping) และอำเภอหยวนเจียง (Yuanjiang) บริเวณตอนกลางของมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน และ Liu (2010) เขียนหนังสือเรื่อง "ภาษาไตเอวลาย ขนบธรรมเนียมของไตเอวลาย" เกี่ยวกับพิธีกรรมต่าง ๆ ในชีวิตของชาวไตเอวลาย ส่วนงานที่ศึกษาด้านภาษา ได้แก่ งานของ Xin (1980) เขียนหนังสือเรื่อง "ภาษาไตหยาที่บริเวณต้นแม่น้ำแดง" กล่าวถึงภาษาไตเอวลายด้านเสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์ ภาษาถิ่น และตัวอักษร และ Yang (2006) เขียนหนังสือเรื่อง "ภาษาไตเอวลาย" กล่าวถึงเรื่องระบบเสียงของภาษาไตเอวลายว่า มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 22 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระ 10 หน่วยเสียง และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง และศึกษาระบบประโยคของภาษาไตหยา

จากการค้นคว้าและรวบรวมตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชาวไตหยา และภาษาไตหยาพบว่า ยังไม่มีผู้ใดศึกษาเกี่ยวกับการแปรภาษาโดยเฉพาะการแปรของคำศัพท์ภาษาไตหยา กอปรกับผู้วิจัยเป็นผู้พูดภาษาไตหยา เกิดและเติบโตในตำบลโมซา สังเกตและเห็นการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ภาษาไตหยาที่มีความแตกต่างจากในอดีตมากเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างกลุ่มอายุของผู้พูดภาษาไตหยาต่างกลุ่มกัน ผลของการวิจัยนี้จะทำให้เห็นหรือสามารถคาดการณ์ภาษาไตหยาในอนาคตได้ว่าจะยังสามารถดำรงอยู่หรือสูญหายไปในระยะเวลาอันใกล้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมด้านอายุและถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูดภาษาไตหยาที่ตำบลโมซา (Mosha) อำเภอซินผิง (Xinping) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีผลต่อการแปรคำศัพท์ภาษาไตหยา

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้พูดภาษาไตหยาที่หมู่บ้านด้าหมันหลง (Damanlong) และหมู่บ้านหนานฮาว (Nanhao) โดยหมู่บ้านด้าหมันหลงเป็นตัวแทนของหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง มีความเจริญด้านเศรษฐกิจและสังคม ในขณะที่หมู่บ้านหนานฮาวเป็นตัวแทนของหมู่บ้านที่อยู่นอกเขตเมือง ห่างไกลความเจริญ

2. กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ผู้บอกภาษาเป็นผู้พูดภาษาไตหยา จำนวน 30 คน จากหมู่บ้านด้าหมันหลงและหมู่บ้านหนานฮาว แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มอายุ ได้แก่ 1) กลุ่มอายุ 10-20 ปี จำนวน 5 คน เพื่อเป็น

ตัวแทนของการใช้ภาษาในอนาคต 2) กลุ่มอายุ 30-40 ปี จำนวน 5 คน เพื่อเป็นตัวแทนของการใช้ภาษาในปัจจุบัน และ3) กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน เพื่อเป็นตัวแทนของการใช้ภาษาในอดีต

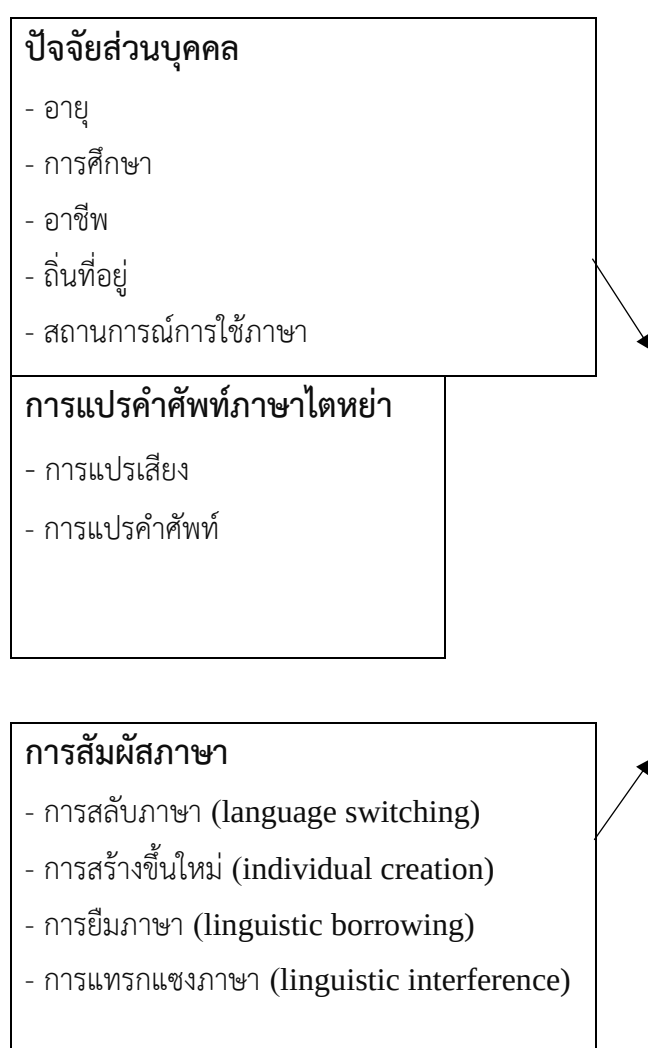
3. เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วยบัตรคำที่สร้างขึ้นมาจากคำศัพท์ภาษาไทย จำนวน 100 หน่วย วรรค เครื่องบันทึกเสียงบันทึกเสียงตลอดการสัมภาษณ์ และผู้วิจัยถ่ายทอดเสียงคำศัพท์ภาษาไทยด้วยระบบสัทอักษรสากล (I.P.A.) ตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญภาษาไทยและนักภาษาศาสตร์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางสัทศาสตร์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยคัดเลือกคำศัพท์จำนวน 100 คำ จากหนังสือเรื่อง “ภาษาไตเอวลาย” (hua yao dai) ของ Yang Wenxue (2006) นักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญและรวบรวมคำศัพท์ภาษาไตเอวลายไว้จำนวน 3,000 คำ คำศัพท์ที่นำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 14 หมวด หมวดละ 5-10 คำ โดยคำศัพท์ต้องประกอบด้วยหน่วยเสียงเฉพาะ หรือเป็นคำศัพท์ภาษาไตหย่าดั้งเดิมเท่านั้น การเก็บข้อมูลคำศัพท์ภาษาไตหย่าจากผู้บอกภาษาผ่านบัตรคำที่มีรูปภาพและการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำคำศัพท์ที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบตามปัจจัยทางสังคมด้านอายุ และถิ่นที่อยู่อาศัย ทั้งที่เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ โครงสร้างพยางค์ ตลอดจนเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์เพื่อหาความเหมือนและความแตกต่างของทั้งสองหมู่บ้าน และนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในรูปแบบของการพรรณนา โดยมีตารางและแผนภูมิประกอบเพื่อให้เห็นการเปรียบเทียบที่ชัดเจน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การแปรคำศัพท์ภาษาไตหย่าที่ใช้พูดที่ตำบลโม้ชา (Mosha) อำเภอชินฝัง (Xinping) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน” ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ปราณี กุลละวณิชย์ (2532 : 20) และปราณี กุลละวณิชย์ (2532 : 15) และพิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2546, 71-76) มาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปแนวความคิดได้ ดังกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

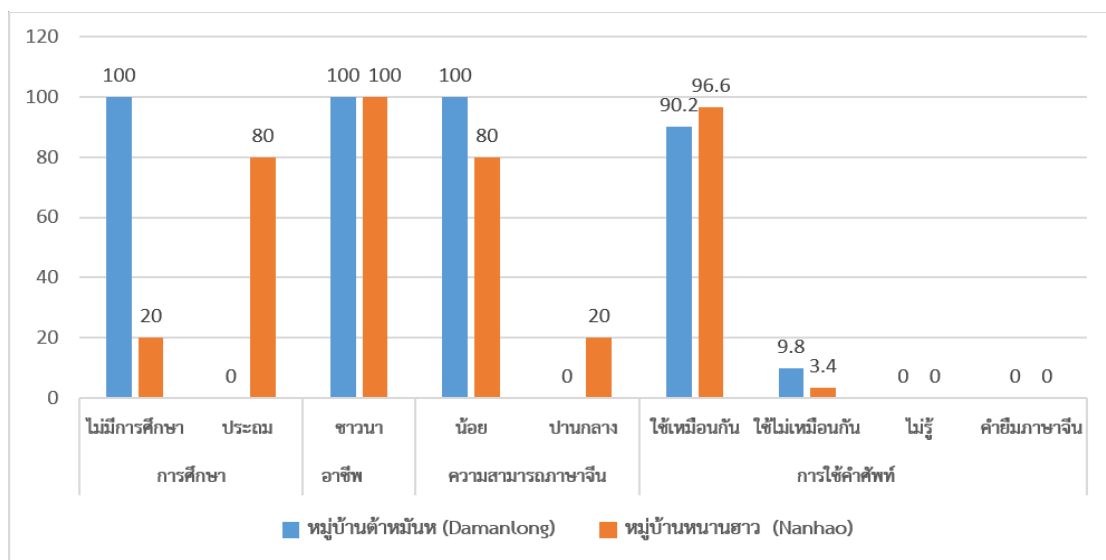
แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

งานวิจัยที่ศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมด้านอายุและถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูดภาษาไตหย่าที่ตำบลโมซ่า (Mosha) อำเภอซินผิง (Xinping) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีผลต่อการแปรคำศัพท์ภาษาไตหย่า แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ประเด็น คือ 1) การใช้คำศัพท์ภาษาไตหย่าดั้งเดิม และ 2) รูปแปรคำศัพท์ภาษาไตหย่า ผลการวิจัยเป็นดังนี้

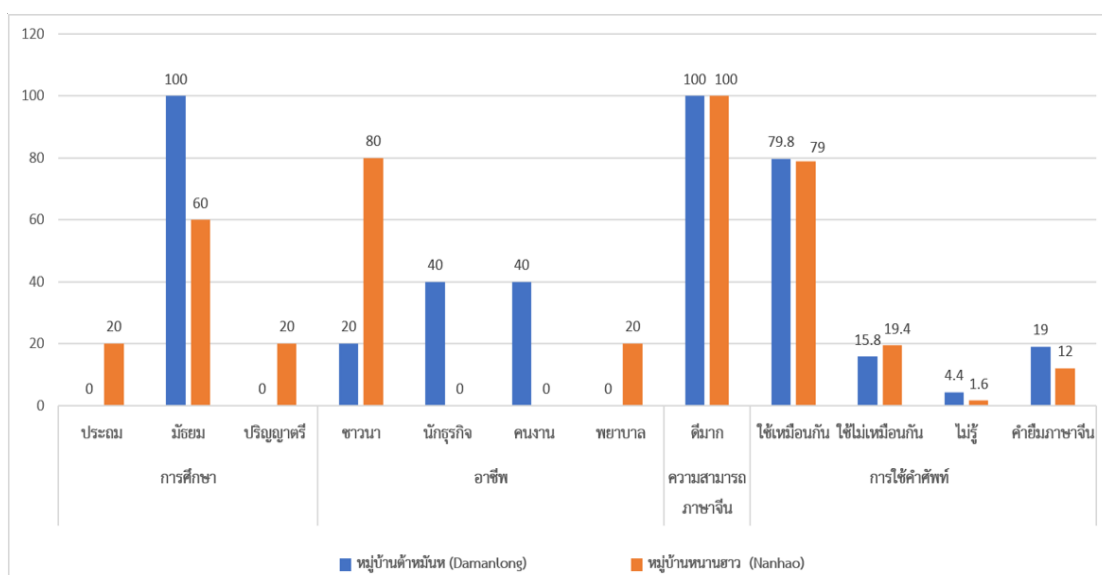
1.1 การใช้คำศัพท์ภาษาไตหย่าดั้งเดิม

เนื่องจากการวิจัยนี้ นำปัจจัยทางสังคม 2 ปัจจัยมาวิเคราะห์เพื่อหาการแปรของคำศัพท์ภาษาไตหย่า คือ ปัจจัยด้านอายุและปัจจัยด้านถิ่นที่อยู่อาศัย ดังนั้นเพื่อให้เห็นภูมิหลังของผู้บอกภาษา ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ และความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาจีนกลางของผู้บอกภาษาไตหย่าของหมู่บ้านต้าหมั่นหลง (Damanlong) และหมู่บ้านหนานฮาว (Nanhao) ตำบลโมซ่า (Mosha) อำเภอซินผิง (Xinping) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยได้แสดงเป็นแผนภูมิแท่งจำแนกตามกลุ่มอายุที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

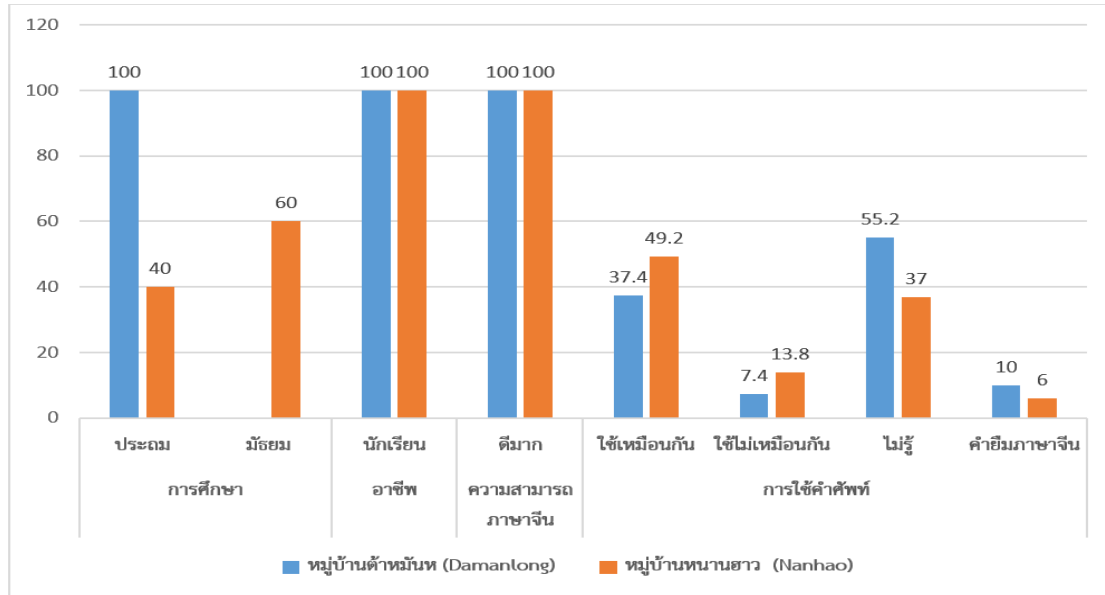
แผนภาพที่ 1 เปรียบเทียบภูมิหลังและการใช้คำศัพท์ภาษาไตหย่าของผู้พูดระดับอายุ 60 ปีขึ้นไป

จากแผนภาพที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบภูมิหลังและการใช้คำศัพท์ภาษาไต่หย่าของผู้พูดกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่พูดที่หมู่บ้านต้าหมันหลงและหมู่บ้านหนานฮาว แม้ว่าทั้งสองหมู่บ้านนี้ผู้บอกภาษาทุกคน จะเป็น ผู้รู้ภาษาไต่หย่า แต่กลับพบว่าที่หมู่บ้านหนานฮาว ผู้พูดภาษาไต่หย่าสามารถใช้คำศัพท์ ภาษาไต่หย่าเหมือนกับ คำศัพท์ดั้งเดิมมากกว่าผู้พูดภาษาไต่หย่าที่หมู่บ้านต้าหมันหลง อย่างไรก็ตาม ผู้พูดกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปนี้ ต่าง แสดงให้เห็นว่าสามารถเก็บรักษาภาษาไต่หย่าดั้งเดิมไว้ได้ดีที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอายุอื่น ๆ ซึ่งเป็นผล จากการใช้ภาษาไต่หย่ามายาวนานกว่า นอกจากนี้ ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาจีนกลางอยู่ในระดับ น้อย ดังจะเห็นได้จากแผนภูมิข้างต้นว่าทั้งสองหมู่บ้าน ผู้พูดภาษาไต่หย่ากลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาจีนคิดเป็น ร้อยละ 100 และร้อยละ 80 ตามลำดับ

แผนภาพที่ 2 เปรียบเทียบภูมิหลังและการใช้คำศัพท์ภาษาไต่หย่าของผู้พูดกลุ่มอายุ 30-40 ปี

จากแผนภาพที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบภูมิหลังและการใช้คำศัพท์ภาษาไต่หย่าของผู้พูดกลุ่มอายุ 30-40 ปี ที่พูดที่หมู่บ้านต้าหมันหลงและหมู่บ้านหนานฮาว พบว่า ทั้งสองหมู่บ้านมีการใช้คำศัพท์ภาษาไต่หย่าที่ หลากหลาย โดยมีการใช้คำศัพท์ภาษาจีนกลางเข้ามาปนในภาษาไต่หย่าเป็นจำนวนมาก สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่ม อายุ 30-40 ปีอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านจากภาษาไต่หย่าดั้งเดิม มาเป็นภาษาไต่หย่าในปัจจุบันที่ห่างไกล จากภาษาดั้งเดิมมากขึ้น นอกจากนั้น ผู้พูดภาษาไต่หย่าที่หมู่บ้านต้าหมันหลงมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าผู้พูด ภาษาไต่หย่าที่หมู่บ้านหนานฮาว ส่งผลให้เกิดรูปแบบของการใช้ภาษาและคำศัพท์ภาษาไต่หย่าพบเป็นจำนวน มากและแตกต่างกันในทั้ง 2 หมู่บ้าน ดังจะได้กล่าวต่อไป

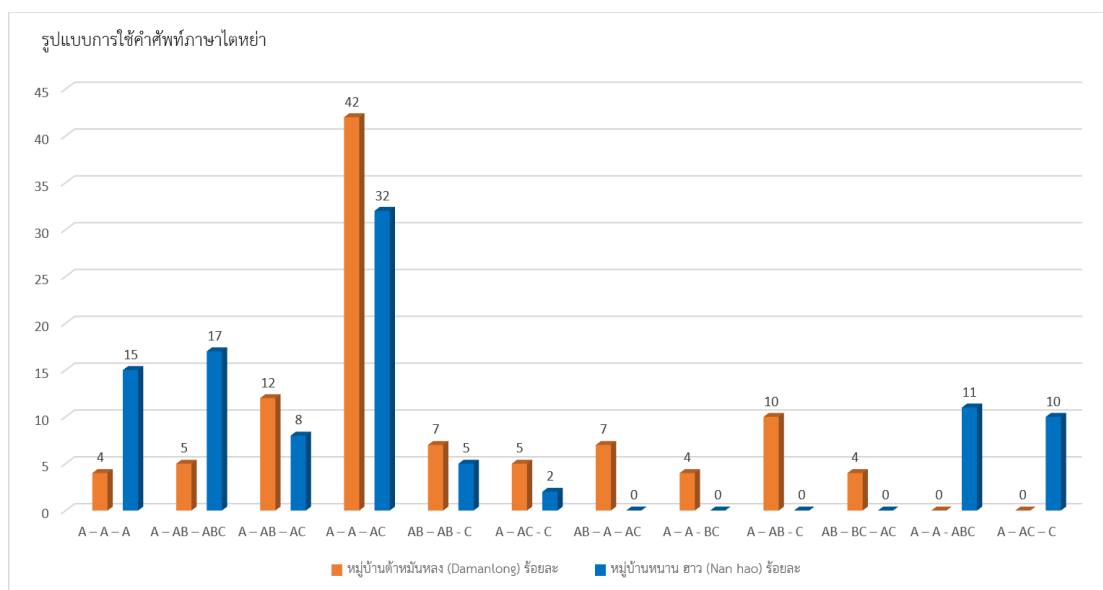

แผนภาพที่ 3 เปรียบเทียบภูมิหลังและการใช้คำศัพท์ภาษาไต้หวันของผู้พูดกลุ่มอายุ 10-20 ปี

จากแผนภาพที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบภูมิหลังและการใช้คำศัพท์ภาษาไต้หวันของผู้พูดกลุ่มอายุ 10-20 ปีที่พูดที่หมู่บ้านด้าหมันหลงและหมู่บ้านหนานฮาว พบว่า ในกลุ่มอายุนี้มีความโดดเด่นอย่างเห็นได้ชัดว่าทั้งสองหมู่บ้านผู้พูดภาษาไต้หวันมีระดับการศึกษาสูงทั้งหมด สอดคล้องกับความสามารถในการใช้ภาษาจีนที่อยู่ในระดับดีมากเช่นกัน และด้วยปัจจัยดังกล่าวทำให้การใช้คำศัพท์ภาษาไต้หวันของผู้พูดภาษาไต้หวันกลุ่มนี้จำนวนมากไม่รู้จักคำศัพท์ภาษาไต้หวันดั้งเดิมมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ แสดงให้เห็นการถดถอยของภาษาไต้หวันในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตที่คำศัพท์ภาษาไต้หวันอาจเปลี่ยนแปลงและสูญหายได้

1.2 การใช้คำศัพท์ภาษาไต้หวันดั้งเดิมที่ใช้พูดที่ตำบลโมซ่า (Mosha) อำเภอซินผิง (Xinping) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

คำศัพท์ภาษาไต้หวันที่ใช้พูดที่หมู่บ้านด้าหมันหลง (Damanlong) พบ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) คำศัพท์ภาษาไต้หวันที่ใช้เหมือนกันทั้ง 3 ระดับอายุ และ 2) คำศัพท์ภาษาไต้หวันที่ใช้เหมือนกัน 2 ระดับอายุ คำศัพท์ภาษาไต้หวันที่ใช้พูดที่หมู่บ้านหนานฮาว (Nanhao) พบ 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) คำศัพท์ภาษาไต้หวันที่ใช้เหมือนกันทั้ง 3 ระดับอายุ 2) คำศัพท์ภาษาไต้หวันที่ใช้เหมือนกัน 2 ระดับอายุ และ 3) คำศัพท์ภาษาไต้หวันที่ใช้แตกต่างกัน

แผนภาพที่ 4 เปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาไต่หย่าที่ใช้พูดที่หมู่บ้านต้าหมันหลง (Damanlong) และหมู่บ้านหนานฮาว (Nanhao)

จากแผนภาพที่ 4 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาไต่หย่าของสามระดับอายุที่ใช้พูดที่หมู่บ้านต้าหมันหลง (Damanlong) และหมู่บ้านหนานฮาว (Nanhao) ตำบลโมซ่า (Mosha) อำเภอซินผิง (Xinping) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า รูปแบบการใช้คำศัพท์ภาษาไต่หย่าของหมู่บ้านต้าหมันหลง (Damanlong) พบ 10 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบ A-A-A 2) รูปแบบ A-AB-ABC 3) รูปแบบ A-AB-AC 4) รูปแบบ A-A-AC 5) รูปแบบ AB-AB-C 6) รูปแบบ A-AC-C 7) รูปแบบ AB-A-AC 8) รูปแบบ A-A-BC 9) รูปแบบ A-AB-C และ 10) รูปแบบ AB-BC-AC ส่วนหมู่บ้านหนานฮาว (Nanhao) พบ 8 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบ A-A-A 2) รูปแบบ A-AB-ABC 3) รูปแบบ A-AB-AC 4) รูปแบบ A-A-AC 5) รูปแบบ AB-AB-C 6) รูปแบบ A-AC-C 7) รูปแบบ A-A-ABC และ 8) รูปแบบ A-AC-C รูปแบบที่พบเหมือนกันทั้งสองหมู่บ้าน คือ รูปแบบ A-A-A รูปแบบ A-AB-ABC รูปแบบ A-AB-AC รูปแบบ A-A-AC รูปแบบ AB-AB-C และรูปแบบ A-AC-C โดยที่ A หมายถึง การใช้คำศัพท์ภาษาไต่หย่าดั้งเดิม B หมายถึง การใช้คำศัพท์ที่ยืมจากภาษาจีนกลางหรือการสร้างคำศัพท์ใหม่ และ C หมายถึง การสูญเสียศัพท์

ผู้พูดภาษาไต่หย่าที่พูดที่หมู่บ้านหนานฮาวสามารถรักษาคำศัพท์ภาษาไต่หย่าดั้งเดิมมากกว่าผู้พูดภาษาไต่หย่าที่พูดที่หมู่บ้านต้าหมันหลง กล่าวคือ พบรูปแบบ A-A-A ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้คำศัพท์ภาษาไต่หย่าดั้งเดิมทั้ง 3 กลุ่มอายุ คิดเป็นร้อยละ 15 ในขณะที่ ผู้พูดภาษาไต่หย่าที่พูดที่หมู่บ้านต้าหมันหลงใช้รูปแบบ A-A-A คิดเป็นร้อยละ 4 นอกจากนั้น ยังพบรูปแบบ A-A-AC ที่หมู่บ้าน

ตำหนั้หลงมากกว่าหมู่บ้านหนานฮาว คิดเป็นร้อยละ 42 ในขณะที่หมู่บ้านหนานฮาวใช้คำศัพท์ภาษาไทยาและคำศัพท์อื่น คิดเป็นร้อยละ 32 จากผลการวิจัยแสดงให้้เห็นว่ากลุ่มอายุ 10-20 ปี มีการสูญเสียศัพท์ภาษาไ้หลายมากที่สุด ทำให้คาดการณ์ได้ว่าคำศัพท์ภาษาไ้หลายอาจมีการสูญหายในอนาคต

2. รูปแปรคำศัพท์ภาษาไ้หลาย

รูปแปรคำศัพท์ภาษาไ้หลายที่้พูดที่หมู่บ้านตำหนั้หลงและหมู่บ้านหนานฮาว ตำบลม่ะซา อำเภอนฝิง มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน พบการแปร 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การแปรเสียง 2) การแปรโครงสร้างพยางค์ และ 3) การแปรคำศัพท์

2.1 การแปรเสียง พบการแปรเสียง 3 ประเภท คือ การแปรเสียงพยัญชนะ การแปรเสียงสระ และการแปรเสียงวรรณยุกต์ ดังนี้

2.1.1 การแปรเสียงพยัญชนะ หมายถึง การที่้พูดภาษาไ้หลายแต่ละกลุ่มอายุออกเสียงพยัญชนะแตกต่างกัน เช่น อาจมีการออกเสียงพยัญชนะในลักษณะที่้ต่างกันไปตามฐานที่้เกิดของเสียง (Place of articulation) ประเภทของเสียง (Manner of articulation) ลักษณะของเส้นเสียงที่้ทำให้เกิดเสียงก้องหรือเสียงม่ก้อง หรือแม้้แต่ลมที่้ออกจากช่องปากว่าเป็นเสียงแบบมีลมหรือม่มีลม เป็นต้น

1) การแปรเสียงพยัญชนะในภาษาไ้หลายที่้พูดที่หมู่บ้านตำหนั้หลง พบการแปรคำศัพท์ได้้แก่ คำว่า ‘ฝัก’ /pha:k¹¹kiu⁵⁵/ คำว่า ‘เข้ม’ /khim⁵⁵/ คำว่า ‘หัว’ /ho⁵⁵/ และคำว่า ‘หน้าผาก’ /ho⁵⁵to²⁴phak²⁴/

2) การแปรเสียงพยัญชนะในภาษาไ้หลายที่้พูดที่หมู่บ้านหนานฮาว พบการแปรคำศัพท์ได้้แก่ คำว่า ‘เข้ยว’ /khiu⁵⁵/ คำว่า ‘เข้ม’ /khim⁵⁵/ คำว่า ‘ฝัก’ /pha:k¹¹kiu⁵⁵/ คำว่า ‘ม่ะเขือเทศ’ /ma²⁴khə⁵⁵man³³/ คำว่า ‘หน้าผาก’ /ho⁵⁵to²⁴phak²⁴/ คำว่า ‘หม่อ’ /mo⁵⁵ŋa¹¹/ คำว่า ‘ฆ่า’ /xa¹¹/ คำว่า ‘หัว’ /ho⁵⁵/ คำว่า ‘แคบ’ /kap³¹/ คำว่า ‘ลูกชาย’ /lok³³tsai⁵³/ คำว่า ‘ลูกสาว’ /lok³³ŋiŋ⁵³/ และคำว่า ‘ฟาร์้อง’ /fa³¹laŋ³³/

ตัวอย่าง 1 การแปรเสียงพยัญชนะต้น [k] > [x] พยัญชนะเสียงกัก เพดานอ่อน ม่ก้อง ม่มีลม แปรเป็นเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เพดานอ่อน ม่ก้อง ม่มีลม

หน่วยอรรถศัพท์ไ้หลาย	ความหมาย	60 ปีขึ้นไป	30-40 ปี	10-20 ปี
	ภาษาไทย			
/pha:k ¹¹ kiu ⁵⁵ /	ฝัก	/pha:k ¹¹ kiu ⁵⁵ /	/pha:k ¹¹ kiu ⁵⁵ /	[Ø]
		/pha:k ¹¹ xiu ⁵⁵ /	/pha:k ¹¹ xiu ⁵⁵ /	

จากตัวอย่าง 1 จะเห็นได้ว่า หน่วยยรรธ ‘ผัก’ ในภาษาไตหย่าดั้งเดิมใช้ /pha:k¹¹kiu⁵⁵/ มีการแปรเสียงพยัญชนะต้นจากเสียง [k] เป็นเสียง [x] ในผู้พูดภาษาไตหย่ากลุ่มที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไป และกลุ่มที่ 2 อายุ 30-40 ปี จาก /pha:k¹¹kiu⁵⁵/ แปรเป็น /pha:k¹¹xiu⁵⁵/ ส่วนผู้พูดภาษาไตหย่ากลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปีทุกคนไม่ใช้คำว่า /pha:k¹¹kiu⁵⁵/

ตัวอย่าง 2 การแปรเสียงพยัญชนะต้น [h] > [x] พยัญชนะเสียงเสียดแทรกที่เสี้ยนเสียง ไม่ก้อง แปรเป็นเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เพดานอ่อน ไม่ก้อง

หน่วยยรรธ ศัพท์ไตหย่า	ความหมาย ภาษาไทย	60 ปีขึ้นไป	30-40 ปี	10-20 ปี
/ho ⁵⁵ /	หัว	/ho ⁵⁵ /	/ho ⁵⁵ / /xo ⁵⁵ /	/ho ⁵⁵ / /xo ⁵⁵ /

จากตัวอย่าง 2 จะเห็นได้ว่า หน่วยยรรธ ‘หัว’ ในภาษาไตหย่าดั้งเดิมใช้ /ho⁵⁵/ มีการแปรเสียงพยัญชนะต้นจากเสียง [h] เป็นเสียง [x] ในผู้พูดภาษาไตหย่า กลุ่มที่ 2 กลุ่ม อายุ 30-40 ปี และกลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปี จาก /ho⁵⁵/ แปรเป็น /xo⁵⁵/

1.1.2 การแปรเสียงสระ หมายถึง การที่ผู้พูดภาษาไตหย่าออกเสียงโดยพบเสียงแปรเสียงสระจากเสียงหนึ่งเป็นอีกเสียงหนึ่ง เสียงที่แปรอาจมีความแตกต่างกันของความเป็นหน้า-หลังของลิ้น ระดับความสูง-ต่ำของลิ้น หรือความสั้นยาวของเสียงสระ ตัวอย่างเช่น

1) การแปรเสียงสระในภาษาไตหย่าที่พูดที่หมู่บ้านด้าหมั่นหลง พบการแปร

คำศัพท์ ได้แก่ คำว่า ‘แมว’ /miu⁵³/ คำว่า ‘หัวไซเท้า’ / ho⁵⁵pək³¹/ และคำว่า ‘หมอ’ / mo⁵⁵ŋa¹¹/

2) การแปรเสียงสระในภาษาไตหย่าที่พูดที่หมู่บ้านหนานฮาว พบ การแปรคำศัพท์ ได้แก่ คำว่า ‘กางเกง’ /tiu²⁴/ คำว่า ‘กลับบ้านพ่อแม่หญิง’ /ta:u¹¹heu⁵³/ คำว่า ‘หัวไซเท้า’ /ho⁵⁵pək³¹/ คำว่า ‘ผิวหนัง’ /naŋ⁵⁵nu³¹/ คำว่า ‘ลุง’ /ʔa³³luŋ⁵³/ และคำว่า ‘ฉีก’ /tehek²⁴/

ตัวอย่าง 3 การแปรเสียงสระ [ə] > [o] เสียงสระกลาง (Shwa) แปรเป็นเสียงสระไม่ห่อ หลัง กึ่งปิด (Close-mid back rounded vowel)

หน่วยอรรถ ศัพท์ไต่หย่า	ความหมาย ภาษาไทย	60 ปีขึ้นไป	30-40 ปี	10-20 ปี
/ho ⁵⁵ pək ³¹ /	หัวไซเท้า	/ho ⁵⁵ pək ³¹ /	/ho ⁵⁵ pək ³¹ / /ho ⁵⁵ pək ³¹ /	/ho ⁵⁵ pək ³¹ / /ho ⁵⁵ pək ³¹ /

จากตัวอย่าง 3 จะเห็นได้ว่า หน่วยอรรถ ‘หัวไซเท้า’ ในภาษาไตหย่าดั้งเดิมใช้ /ho⁵⁵pək³¹/ มีการแปรเสียงสระจากเสียง [ə] เป็นเสียง [o] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 กลุ่มอายุ 30-40 ปีบางคน และระดับอายุที่ 2 กลุ่มอายุ 10-20 ปีบางคนจาก /ho⁵⁵pək³¹/ แปรเป็น /ho⁵⁵pək³¹/

ตัวอย่าง 4 การแปรเสียงสระ [u] > [ə] เสียงสระไม่ห่อ หลัง ปิด (Close back unrounded vowel) แปรเป็นเสียงสระกลาง (Shwa)

หน่วยอรรถ ศัพท์ไต่หย่า	ความหมาย ภาษาไทย	60 ปีขึ้นไป	30-40 ปี	10-20 ปี
/naŋ ⁵⁵ nu ³¹ /	ผิวหนัง	/naŋ ⁵⁵ nu ³¹ /	/naŋ ⁵⁵ nu ³¹ / /naŋ ⁵⁵ no ³¹ /	/naŋ ⁵⁵ nu ³¹ / /naŋ ⁵⁵ no ³¹ / [Ø]

จากตัวอย่าง 4 จะเห็นได้ว่า หน่วยอรรถ ‘ผิวหนัง’ ในภาษาไตหย่าดั้งเดิมใช้ /naŋ⁵⁵nu³¹/ มีการแปรเสียงสระจากเสียง [u] เป็นเสียง [ə] ในผู้พูดภาษาไตหย่า กลุ่มที่ 2 อายุ 30-40 ปีบางคน และกลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปี บางคนจาก /naŋ⁵⁵no³¹/ แปรเป็น /naŋ⁵⁵nu³¹/ ส่วนผู้พูดภาษาไตหย่ากลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปี บางคนไม่ใช้คำศัพท์ไตหย่าคำนี้แล้ว

1.1.3 การแปรเสียงวรรณยุกต์ หมายถึง การที่ผู้พูดภาษาไตหย่าออกเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยเป็นเสียงวรรณยุกต์หนึ่งแปรไปเป็นอีกเสียงวรรณยุกต์หนึ่ง

1) การแปรเสียงวรรณยุกต์หมู่บ้านหนานฮาว พบมีการแปรเสียงวรรณยุกต์ จำนวน 1 หน่วยเสียง คือ เสียงวรรณยุกต์ [53] > [55] เสียงวรรณยุกต์สูง-ตก แปรเป็นเสียงวรรณยุกต์สูงระดับ ได้แก่ หน่วยอรรถ /xo⁵³/ ‘คอ’ พบว่าผู้พูดภาษาไตหย่ากลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปี บางคนออกเสียงวรรณยุกต์ในคำศัพท์ภาษาไตหย่าใช้ /xo⁵³/ บ้าง ใช้ /xo⁵⁵/ บ้าง

1.2 การแปรพยางค์ การแปรพยางค์ในคำศัพท์ภาษาไทยพบการแปรพยางค์ 2 ลักษณะ ได้แก่ การเพิ่มพยางค์และการตัดพยางค์

1.2.1 การเพิ่มพยางค์ ภาษาไทยที่พูดที่หมู่บ้านตำหนักหลวง พบการเพิ่มพยางค์หน้า จำนวน 14 คำ ได้แก่ คำว่า ‘ดาว’ [la:u³³] > [ma²⁴la:u³³] คำว่า ‘ดิน’ [lin³³] > [ka:ŋ³³lin³³] คำว่า ‘วัว’ [xai⁵³] > [kɔŋ⁵³ʔeu³³] คำว่า ‘เอว’ [ʔeu³³] > [kɔŋ⁵³ʔeu³³] คำว่า ‘พวกเรา’ [hau⁵³] > [ʔan³³hau⁵³] คำว่า ‘หมวก’ [mok²⁴] > [ho⁵⁵mok²⁴] คำว่า ‘แดง’ [lɛŋ³³] > [həŋ⁵⁵lɛŋ³³] คำว่า ‘เหลือง’ [luŋ⁵⁵] > [həŋ⁵⁵luŋ⁵⁵] คำว่า ‘ขาว’ [xau⁵⁵] > [həŋ⁵⁵xau⁵⁵] คำว่า ‘ดำ’ [lam³³] > [həŋ⁵⁵lam³³] คำว่า ‘เขียว’ [khiu⁵⁵] > [həŋ⁵⁵khiu⁵⁵] คำว่า ‘หวาน’ [van⁵⁵] > [həŋ⁵⁵van⁵⁵] คำว่า ‘ขวาน’ [xa:n⁵⁵] > [ho⁵⁵xa:n⁵⁵] และคำว่า ‘แหวน’ [ŋiu³¹tshop²⁴] > [ho⁵⁵ŋiu³¹tshop²⁴] และพบการเพิ่มพยางค์กลาง จำนวน 1 คำ ได้แก่ คำว่า ‘น้ำค้าง’ [nam³¹na:i⁵³] > [nam³¹niu⁵⁵na:i⁵³]

สำหรับภาษาไทยที่พูดที่หมู่บ้านหนานฮาว พบการเพิ่มพยางค์หน้า จำนวน 7 คำ ได้แก่ คำว่า ‘ดาว’ [la:u³³] > [ma²⁴la:u³³] คำว่า ‘ดิน’ [lin³³] > [ka:ŋ³³lin³³] คำว่า ‘แม่น้ำ’ [hiu¹¹] > [hu⁵³hiu¹¹] คำว่า ‘เชือก’ [tsək³³] > [sa:i⁵⁵tsək³³] คำว่า ‘เอว’ [ʔeu³³] > [ka:ŋ³³ʔeu³³] คำว่า ‘ขวาน’ [xa:n⁵⁵] > [ho⁵⁵xa:n⁵⁵] และคำว่า ‘พวกเรา’ [hau⁵³] > [ʔan³³hau⁵³] การเพิ่มพยางค์กลาง จำนวน 1 คำ คือ คำว่า ‘น้ำค้าง’ [nam³¹na:i⁵³] > [nam³¹niu⁵⁵na:i⁵³] การเพิ่มพยางค์ท้าย จำนวน 1 คำ คือ คำว่า ‘ขนตา’ [xun⁵⁵ta³³] > [xun⁵⁵ta³³pha:ŋ⁵³]

ตัวอย่าง 5

หน่วยอรรถ ศัพท์ไทย	ความหมาย ภาษาไทย	60 ปีขึ้นไป	30-40 ปี	10-20 ปี
[xa:n ⁵⁵]	ขวาน	[xa:n ⁵⁵]	[xa:n ⁵⁵] [ho ⁵⁵ xa:n ⁵⁵]	[xa:n ⁵⁵] [ho ⁵⁵ xa:n ⁵⁵]

จากตัวอย่าง 5 จะเห็นได้ว่า หน่วยอรรถ ‘ขวาน’ ผู้พูดภาษาไทยกลุ่มที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไปทุกคนใช้ คำศัพท์ และออกเสียงคงเดิม คือ [xa:n⁵⁵] ในขณะที่ ผู้พูดภาษาไทย กลุ่มที่ 2 อายุ 30-40 ปีบางคนและผู้พูดภาษาไทยกลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปีบางคน ใช้คำศัพท์ และออกเสียงคงเดิม คือ [xa:n⁵⁵] และ [ho⁵⁵xa:n⁵⁵] ซึ่งเป็นคำศัพท์สร้างขึ้นใหม่ในภาษาไทย แทนคำศัพท์ดั้งเดิม โดยมีการเพิ่มพยางค์ [ho⁵⁵-] หน้าศัพท์ ทำให้เกิดการแปรด้านรูปศัพท์ภาษา ไทยจากการใช้ของผู้พูดภาษาไทยกลุ่มที่ 2 อายุ 30-40 ปีบางคน และกลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปีบางคนจาก [xa:n⁵⁵] เป็น [ho⁵⁵xa:n⁵⁵]

1.1.2 การตัดพยางค์ ภาษาไตหย่าที่พูดที่หมู่บ้านต้าหมั่นหลง มีการตัดพยางค์ในคำศัพท์จำนวน 1 คำ คือ คำว่า ‘กระดุก’ [ho⁵⁵lok²⁴ho⁵⁵] > [ho⁵⁵lok²⁴]

หน่วยอรรถ	ความหมาย	60 ปีขึ้นไป	30-40 ปี	10-20 ปี
ศัพท์ไตหย่า	ภาษาไทย			
[ho ⁵⁵ lok ²⁴ ho ⁵⁵]	กระดุก	[ho ⁵⁵ lok ²⁴ ho ⁵⁵] [ho ⁵⁵ lok ²⁴]	[ho ⁵⁵ lok ²⁴ ho ⁵⁵]	[ho ⁵⁵ lok ²⁴ ho ⁵⁵] [Ø]

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า หน่วยอรรถ ‘กระดุก’ ผู้พูดภาษาไตหย่ากลุ่มที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไปบางคน กลุ่มที่ 2 อายุ 30-40 ปี ทุกคน และกลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปีบางคนใช้คำศัพท์และออกเสียงคงเดิม คือ [ho⁵⁵lok²⁴ho⁵⁵] ในขณะที่ผู้พูดภาษาไตหย่ากลุ่มที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไป บางคนใช้คำศัพท์ [ho⁵⁵lok²⁴] โดยมีการตัดพยางค์ [-ho⁵⁵] ทำให้เกิดการแปรด้านรูปศัพท์ภาษาไตหย่าจากการใช้ของผู้พูดภาษาไตหย่า กลุ่มที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไปบางคนจาก [ho⁵⁵lok²⁴ho⁵⁵] เป็น [ho⁵⁵lok²⁴] ส่วนผู้พูดภาษาไตหย่า กลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปีทุกคนไม่ใช่คำศัพท์ไตหย่าคำนี้แล้ว

1.3 การแปรคำศัพท์ภาษาไตหย่าที่ใช้พูดที่หมู่บ้านต้าหมั่นหลงและหมู่บ้านหนานฮาว

ผู้วิจัยนำการแปรคำศัพท์ภาษาไตหย่าที่ใช้พูดที่หมู่บ้านต้าหมั่นหลงและหมู่บ้านหนานฮาวมาเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นความแตกต่างของจำนวนคำศัพท์ที่มีการแปรในแต่ละกลุ่มอายุ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการแปรคำศัพท์ภาษาไตหย่า

หมู่บ้าน ระดับอายุ	หมู่บ้านต้าหมั่นหลง (Damanlong)		หมู่บ้านหนานฮาว (Nanhao)	
	คำศัพท์	ร้อยละ	คำศัพท์	ร้อยละ
กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป	3	3.00	2	2.00
กลุ่มอายุ 30-40 ปี	15	15.00	19	19.00
กลุ่มอายุ 10-20 ปี	7	7.00	14	14.00
รวม	25	25.00	35	35.00

จากตารางที่ 1 ข้างต้นแสดงให้เห็นความแตกต่างของการแปรคำศัพท์ในสองหมู่บ้าน คือ หมู่บ้านหนานฮาวมีการแปรคำศัพท์ภาษาไตหย่ามากกว่าหมู่บ้านต้าหมั่นหลง ในทุกกลุ่มอายุ โดยมีร้อยละของคำศัพท์ที่สูญหายหรือเปลี่ยนแปลงมากกว่าการแปรคำศัพท์ภาษาไตหย่าที่หมู่บ้านต้าหมั่นหลง จะเห็นได้ว่า ผู้พูดภาษาไตหย่ากลุ่มที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไปเป็นกลุ่มที่มีการแปรการใช้คำศัพท์ภาษาไตหย่าน้อยที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า

กลุ่มนี้สามารถรักษาคำศัพท์ดั้งเดิมไว้ได้มากกว่าผู้พูดภาษาไทหย่ากลุ่มอื่น ๆ ส่วนผู้พูดภาษาไทหย่ากลุ่มที่ 2 อายุ 30-40 ปี มีการแปรคำศัพท์ภาษาไทหย่ามากที่สุด ซึ่งกลุ่มนี้มีโอกาสในการติดต่อและสื่อสารกับชุมชนภายนอกมากขึ้น ในการเกี่ยวข้องกับภาษาจีนในด้านการค้าขายและทำงาน การเรียนรู้คำศัพท์ใหม่กับภาษาอื่น และนำมาใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ในขณะที่กลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปี มีการแปรคำศัพท์ภาษาไทหย่ารองลงมา หากแต่มีการสูญเสียคำศัพท์มากที่สุด สืบเนื่องจากการที่ผู้พูดภาษาไทหย่ากลุ่มนี้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาจีนกลางในระดับที่สูง เพราะการต้องเข้าเรียนในโรงเรียนที่นโยบายของรัฐบังคับให้ใช้ภาษาจีนกลางในการจัดการเรียนการสอน โอกาสในการใช้ภาษาไทหย่าเพื่อสื่อสารลดน้อยลง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า อายุ การศึกษา อาชีพ และความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาจีนกลางที่มีความแตกต่างกันส่งผลต่อการใช้คำศัพท์ภาษาไทหย่าดั้งเดิม และภาษาไทหย่าของผู้พูดภาษาไทหย่าที่พูดที่บ้านตำหม่นหลงและหมู่บ้านหนานฮาว ตำบลโม้ซา อำเภอลี้ผิง มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความแตกต่างกัน รูปแบบของการใช้คำศัพท์ที่บ้านตำหม่นหลง มี 2 ลักษณะ 10 รูปแบบ คือ 1) คำศัพท์ภาษาไทหย่าที่ใช้เหมือนกันทั้ง 3 ระดับอายุ จำแนกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ A-A-A รูปแบบ A-AB-ABC รูปแบบ A-AB-AC รูปแบบ AB-A-AC และรูปแบบ A-A-AC และ 2) คำศัพท์ภาษาไทหย่าที่ใช้เหมือนกัน 2 ระดับอายุ จำแนกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ A-A-BC รูปแบบ AB-AB-C รูปแบบ A-AB-C รูปแบบ A-AC-C และรูปแบบ AB-BC-AC ส่วนหมู่บ้านหนานฮาว มี 2 ลักษณะ 8 รูปแบบ คือ 1) คำศัพท์ภาษาไทหย่าที่ใช้เหมือนกันทั้ง 3 ระดับอายุ จำแนกเป็น 6 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ A-A-A รูปแบบ A-A-AC รูปแบบ A-A-ABC รูปแบบ A-AB-ABC รูปแบบ A-AB-ABC และรูปแบบ A-AB-AC 2) คำศัพท์ภาษาไทหย่าที่ใช้เหมือนกัน 2 ระดับอายุ จำแนกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ AB-AB-C และรูปแบบ A-AC-C ส่วนการแปรคำศัพท์ภาษาไทหย่า พบการแปรระดับเสียง การแปรระดับโครงสร้างพยางค์ และการแปรระดับคำ โดยการแปรเสียง พบการแปรเสียงพยัญชนะ และการแปรเสียงสระ และการแปรเสียงวรรณยุกต์ การแปรโครงสร้างพยางค์ พบการแปรพยางค์หน้า การแปรพยางค์ท้าย และการแปรระดับคำ

การใช้คำศัพท์ภาษาไทหย่าของผู้พูดภาษาไทหย่ามีความสัมพันธ์กับระดับอายุกล่าวคือ ผู้พูดภาษาไทหย่าจะเลือกใช้คำที่สอดคล้องกับระดับอายุของตน ผู้พูดภาษาไทหย่ากลุ่มที่ 1 อายุ 60 ปี ขึ้นไปใช้คำศัพท์ภาษาไทหย่าดั้งเดิมมากที่สุด ในขณะที่ผู้พูดภาษาไทหย่ากลุ่มที่ 2 อายุ 30-40 ปี มีการใช้คำศัพท์ภาษาจีนกลางหรือสร้างคำศัพท์ใหม่ มีการออกเสียงตามแบบภาษาจีนกลางบ้าง หรือใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นซึ่งเป็นภาษาประจำภูมิภาคปะปนกับภาษาไทหย่าบ้าง เป็นต้น ส่วนผู้พูดภาษาไทหย่า

กลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปี ส่วนใหญ่ไม่รู้ว่าจะใช้คำศัพท์ใดแทนภาษาไทย่า จึงก่อให้เกิดการสูญเสียทพในผู้พูดภาษาไทย่ากลุ่มนี้ในระดับที่สูง

การเปลี่ยนแปลงด้านการสูญเสียทพในภาษาไทย่าเกิดขึ้นเนื่องจากสภาพทางสังคม ความเป็นอยู่ และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี สิ่งของเครื่องใช้หรือบางคำที่เคยใช้ในภาษาไทย่าในอดีตอาจไม่มีใช้แล้วในปัจจุบัน เมื่อสอบถามกลุ่มผู้พูดภาษาไทย่ากลุ่มที่ 2 อายุ 30-40 ปี และกลุ่มที่ 3 อายุ 10-20 ปี พบว่าคำศัพท์ภาษาไทย่าบางคำที่เคยใช้กันก่อนหน้านี้ในภาษาไทย่าอาจไม่เป็นที่คุ้นเคยแล้ว ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการใช้ศัพท์และระดับอายุของผู้บอกภาษา กล่าวคือ ผู้พูดจะมีแนวโน้มที่จะเลือกใช้คำที่เกี่ยวข้องกับวัยของตนเอง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของประเทือง ทินรัตน์ (2559 : 331) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาเชิงสำรวจ: การสัมผัสภาษาของผู้พูดภาษาไทย่า อำเภอลพบุรี มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ผลการศึกษา พบว่า ผู้บอกภาษาชาวไทย่าใช้ภาษาไทย่าสัมผัสกับภาษาจีน เป็นผู้รู้สองภาษาและสังคมไทย่าเป็นสังคมทวิภาษา พบว่าปัจจัยทางสังคม มีผลต่อการสัมผัสภาษาของชาวไทย่าในหลายประการ ได้แก่ อายุ อาชีพ การศึกษา เวลา สถานที่ และสถานการณ์ โดยชาวไทย่าวัยกลางคนถึงวัยสูงอายุที่ไม่มีการศึกษาสูงและทำอาชีพภายในหมู่บ้านใช้ภาษาไทย่าเป็นหลัก แต่เมื่อมีการติดต่อกับชาวกับคนนอกพื้นที่ที่เป็นชาวจีนฮั่นจะใช้ภาษาจีน ชาวไทย่ารุ่นใหม่ที่ศึกษามากขึ้นในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยมีการสัมผัสกับภาษาจีนและภาษาอื่น ๆ ในสถานศึกษา ทำให้มีโอกาสทำงานในเมืองและเกิดการสัมผัสกับภาษาจีนมากขึ้น

การแปรของเสียงในภาษาไทย่าที่พบในงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yang Wenxue (2004:126-128) ที่ศึกษาเรื่องระบบหน่วยเสียงและการเปลี่ยนแปลงเสียงในอดีตของภาษาไทเอวลาในอำเภอลพบุรี (Xinping) มณฑลยูนนาน ผลการศึกษาพบว่า ในปีพ.ศ. 2486 Xin gongwan ซึ่งเป็นนักภาษาศาสตร์คนแรกของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้สำรวจภาษาไทเอวลาที่พูดบริเวณตำบลโม๋ซา หนังสือ “ภาษาไทย่าของแม่น้ำแดง” ได้บันทึกภาพรวมของภาษาไทเอวลาใหม่ในช่วงเวลานั้น คำศัพท์ภาษาไทย่าที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ผู้วิจัยนำมาเปรียบเทียบกับคำศัพท์เดียวกันที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ พบว่า ระบบหน่วยเสียงของภาษาไทเอวลาได้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ในช่วงครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะ โดยเสียงพยัญชนะแรกของกลุ่มพยัญชนะ ได้แก่ p, ph, m, kh, sh พยัญชนะตัวที่สอง ได้แก่ t, k, l, v, h, s, n, t, m คำที่มีเสียงพยัญชนะซ้ำตามภายหลัง มีดังนี้ mlo¹ ‘ถั่ว’ klwa:n³ ‘กลิ้ง’ phla¹ ‘แบก’ phka:t⁷ ‘ผักกาดขาว’ ปัจจุบันกลับพบว่าไม่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ phl / phk² และเมื่อไม่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทย่า ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเสียงสระ เช่น จากเสียงสระ o แปรเป็นเสียงสระ ɔ [hwom⁵⁵/hɔm⁵⁵] ในคำว่า ‘หอม’ [hwon³¹/hon³¹] จากเสียงสระ a แปรเป็นเสียงสระ e [ljan³³/len³³] ในคำว่า ‘แดง’ [pjan³¹/pen³¹] คำว่า ‘แพง’ จากเสียงสระ ɔ แปรเป็นเสียงสระ i [hjəu¹¹/hiu¹¹] ในคำว่า

‘แม่น้ำ’ [khjəu⁵⁵/khiu⁵⁵] คำว่า ‘สี่เขียว’ เป็นต้น งานวิจัยของ Dao Liqin (2019) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาเชิงสำรวจการใช้ภาษาของชาวไตในหมู่บ้านหยิงเจียว (Yinjiao) อำเภอหยวนเจียง (Yuanjiang) ผลการศึกษา พบว่า สถานการณ์การใช้ภาษาของชาวไตในปัจจุบัน สามารถสรุปได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) ภาษาไตเป็นภาษาที่สำคัญใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันของชาวไตในหมู่บ้านหยิงเจียว 2) ชาวไตในหมู่บ้านหยิงเจียวโดยทั่วไปใช้ทั้งภาษาจีนและภาษาไต แสดงให้เห็นว่าเป็นคนที่สามารถพูดได้สองภาษา และ 3) ความสามารถทางภาษาไตของวัยรุ่นลดลง ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการณ์การใช้ภาษาไตหย่าที่พูดทั้งที่หมู่บ้านต้าหมั่นหลงและหมู่บ้านหนานฮาว ตำบลซินผิง อำเภอโม่ซา มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

สำหรับปัจจัยด้านอายุที่มีผลต่อการแปรของคำศัพท์ภาษาไตหย่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ มูลตุ้ย (2553) ที่ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์การแปรของภาษาของด้านคำศัพท์และการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุในตำบลวักค่าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 65-80 ปี มีการใช้ศัพท์เดิมมากที่สุด และลดน้อยลงในระดับอายุที่ 40-55 ปี และระดับอายุ 15-30 ปี ด้านการใช้ศัพท์ลักษณะที่พบมากที่สุด คือ การใช้ศัพท์เดิมร่วมกับศัพท์อื่น ด้านการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเสียง และคำศัพท์ พบว่า มีการแปรด้านเสียงพยัญชนะ สระ ส่วนการแปรด้านศัพท์มีทั้งการใช้รูปแปรของศัพท์เดิม และการใช้ศัพท์อื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของวาริต เจริญราษฎร์ (2562 : 28-40) ที่ศึกษาเรื่องการแปรการใช้คำกริยาภาษาตากใบ (เงี้ยว) ตามระดับอายุของผู้ใช้ภาษาในตำบลเงี้ยว อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษา พบว่า 1) ลักษณะการแปรการใช้คำกริยาภาษาตากใบ (เงี้ยว) ตามระดับอายุของผู้ใช้ภาษา มี 5 ลักษณะ ดังนี้ 1) ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน ซึ่งศัพท์ที่ใช้เป็นคำศัพท์เก่าทั้งหมด 2) ระดับอายุที่ 1 กลุ่มวัยผู้สูงอายุ และระดับอายุที่ 2 กลุ่มวัยผู้ใหญ่ ใช้ศัพท์เก่า 3) ระดับอายุที่ 2 กลุ่มวัยผู้ใหญ่ และระดับอายุที่ 3 กลุ่มวัยเด็กใช้ศัพท์เก่าและศัพท์ใหม่เหมือนกัน 4) ทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แตกต่างกัน และ 5) ระดับอายุที่ 2 กลุ่มวัยผู้ใหญ่ และระดับช่วงอายุที่ 3 กลุ่มวัยเด็ก ใช้ศัพท์ใหม่เหมือนกัน นอกจากนั้น แนวโน้มการใช้คำกริยาภาษาตากใบ (เงี้ยว) ตามระดับอายุของผู้ใช้ภาษา คือ มีศัพท์ที่มีแนวโน้มที่จะไม่เปลี่ยนแปลง เพราะกลุ่มตัวอย่างทั้งสามระดับอายุยังคงใช้ศัพท์เก่าเหมือนกัน มีศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต เพราะปัจจุบันผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 กลุ่มวัยผู้ใหญ่ และระดับอายุที่ 3 กลุ่มวัยเด็ก มีการนำศัพท์ใหม่มาใช้ร่วมหรือใช้แทนศัพท์เก่า มีศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปแล้ว เพราะปัจจุบันระดับอายุที่ 2 กลุ่มวัยผู้ใหญ่และระดับอายุที่ 3 กลุ่มวัยเด็ก ได้นำศัพท์ใหม่มาใช้แทนศัพท์เก่า งานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านอายุมีผลต่อการแปรคำศัพท์ในภาษาต่าง ๆ โดยกลุ่มอายุที่พบการแปรมากที่สุดคือกลุ่มอายุน้อย และที่สามารถรักษาภาษาดั้งเดิมไว้ได้มากที่สุดคือกลุ่มอายุมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลจากการวิจัยนี้สามารถให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับแนวโน้มในการใช้ภาษาที่มีการแปรต่างกันในหมู่บ้านตำหมั่นหลงและหมู่บ้านหนานฮาว สามารถนำข้อมูลนี้ไปใช้ในการบริหารจัดการทางภาษาในระดับท้องถิ่น

2. ผลจากการศึกษาการวิจัยนี้สามารถนำมาใช้ในการพัฒนานำหนดนโยบายภาษาเพื่อการฟื้นฟูหรือการธำรงรักษาภาษาไตหย่าต่อไป และการสื่อสารการสนับสนุนศาสตร์การศึกษาทางภาษาไตหย่า

3. นำผลวิจัยมาเผยแพร่ให้กับชุมชนไตหย่าและผู้ใช้ภาษาที่น่าสนใจ เพื่อเพิ่มความเข้าใจในแนวทางการใช้ภาษาไตหย่าและวัฒนธรรมของชุมชนไตหย่า

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาการแปรคำศัพท์ภาษาไตหย่าที่ใช้พูดที่ตำบลโม้ชา (Mosha) อำเภอซินผิง (Xinping) มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยเห็นมีประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาภาษาไตหย่าในแนวทางต่าง ๆ และมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงและคำศัพท์ภาษาไตหย่าและภาษาไทย เพื่อทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างของระบบเสียงและคำศัพท์ ของภาษานั้น ๆ ที่ทั้งสองภาษาอยู่ในตระกูลไทเดียวกัน

2. ควรมีการศึกษาวิธีการสร้างประโยคและโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาไตหย่า เพื่อทำความเข้าใจถึงวิธีการใช้ภาษาในทางปฏิบัติ

3. ควรมีการศึกษาคำศัพท์และวลีในภาษาไตหย่าบ่งบอกถึงสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนไตหย่า

เอกสารอ้างอิง

ประเทือง ทินรัตน์. (2559). การสัมผัสภาษาของผู้พูดภาษาไตหย่า อำเภอซินผิง มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 24 (46), 331-347.

ปราณี กุลละวณิชย์ และคณะอักษรศาสตร์. (2560). ภาษาทัศน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปราณี กุลละวณิชย์ และคณะอักษรศาสตร์. (2532). ภาษาทัศน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล. (2546). การเปลี่ยนแปลงของวรรณยุกต์: กรณีศึกษาภาษากลุ่มลาว. สาขาวิชาภาษาศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวิไล เปรมศรีรัตน์. (2562). *การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาท้องถิ่นและภาษาไทยเป็นสื่อ: กรณีการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา (ภาษาไทย-มลายูถิ่น) ในโรงเรียนเขตพื้นที่สี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ระยะที่ 3). สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.).*
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2557). *ความล้มเหลวในการศึกษาของชาติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์.*
- ศิริรัตน์ มูลตุ้ย. (2553). *การวิเคราะห์การแปรของภาษาของด้านคำศัพท์และการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุในตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- วาริต เจริญราษฎร์. (2563). *การแปรการใช้คำกริยาภาษาตากใบ (เงี้ยว) ตามระดับอายุของผู้ใช้ภาษา ในตำบลเงี้ยว อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส.วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 14 (1), 28-40.*
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2556). *ภาษาศาสตร์สังคม. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- Dawkins, K. (2008). *A Sociolinguistic Survey of Tai Ya in Thailand.* Research Report. College: Payap University.
- Dao, L.Q. (2004). *Language Use Survey of the Dai Nationality in Yuanjiang -A Case Study of Yinjiao Village in Lijiang Town.* Research Report. College: Sichuan Southwest University of Science and Technology.
- Liu, Z. H. (2010). *Hua Yao Dai Li Su.* (1st ed.). Yun Nan: The Ethnic Publish Press.
- UNESCO. (2021). *The World Atlas of Languages. Online.* Retrieved November 24, 2021. From: <https://www.unesco.org/en/articles/unesco-launches-world>.
- Xin, G. W. (1980). *Hong He Shang You Dai Ya Yu.* Bei Jing: The Language Press.
- Yang, W. X. (2006). *Hua Yao Dai Yu.* (1st ed.). Yun Nan: The Ethnic Publish Press.
- Yang, W.X. (2004). *On the Phonemic System of the Huayao Dais in Xinping County and its Diachronic Phonetic Changes. Yunnan University for Nationalities. 21 (2), 126-128*